

i juridisk metode og juridiske omgrep. Deretter kjem det ein presentasjon av ulike rettsområde med sterk vekt på helsepersonellova og nokre arbeidsrettslege emne. Trygderettslege emne og lovgjeving knytt til mykje av samfunnsmedisinsk praksis, er lite eller inkje omtala.

Med ein så brei innfallsvinkel er dette eit ambisiøst prosjekt. Det er difor ikkje til å undrast over at teksten er noko ujamn frå kapittel til kapittel, både i omfang og i sakleg djupn. Det gjer for så vidt ikkje noko, berre lesaren veit at ein ofte må til andre kjelder for å gå meir i djupet. Boka framstår som ein grei rettleiar for legen inn mot jus og forvaltning, men knapt som noko autoritativt referanseverk ved løysing av meir komplekse utfordringar.

Hovudårsaka til dette finn eg i at teksten i liten grad viser til og dreg fram døme frå forvaltningspraksis. Rett nok kan det hevdast at dette handlar om svake rettskjelder, men innanfor mykje av dei emna som boka drøftar, er det nett forvaltningspraksis som syner kva rettslege standardar som blir lagde til grunn og korleis ulike spesifikke rettsreglar blir tolka i praksis.

Eg saknar meir drøfting av korleis lov om helseforetak påverkar legerolla i den spesialiserte helsetenesta. Grenseflata mellom jus og etikk er omtala, men svært lite problematisert. Regelverket knytt til prioritering av pasientar er heller ikkje gjeve særleg rom.

Likevel: Om denne boka blir brukt av legar i praksis, slepp i alle fall tilsynsetaten ein del tullete kommunikasjon med fagmiljøa!

Geir Sverre Braut

Helsetilsynet
Oslo

Anbefalelsesverdig om infeksjonssykdommer

Jensen K

Bekæmpelse af infektionssygdomme

Statens Serum Institut 1902–2002. 295 s, ill.
København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 2002. Pris DKK 295
ISBN 87-17-03659-3

Statens Serum Institut i København startet sin virksomhet i 1902. I anledning jubileet er det utgitt en praktbok som på en engasjerende måte forteller om Seruminstittuttets virksomhet i 100 år. Forfatter er pensjonert overlege Klaus Jensen, som i en årrekke har vært tilknyttet Seruminstittuttet og som selv har opplevd mange av de store fremskrittene innen diagnostikk, forebygging og behandling der instittuttet har spilt en viktig rolle både nasjonalt og internasjonalt.

Seruminstittuttet blev opprinnelig opprettet for å produsere antidifteriserum. Produksjon

av hesteantistoffer var det første virksomme legemidlet mot den fryktede sykdommen. Ved anvendelse tidlig i sykdomsforløpet eller gitt profylaktisk til andre familiemedlemmer falt dødeligheten dramatisk og hindret sykdomsforløp og forventede epidemier. Ved siden av produksjon av terapeutiske sera ble det ved instittuttet tidlig også utviklet serologisk diagnostikk for ulike infeksjonssykdommer som tyfoidefeber og syfilis. Med tanke på at Seruminstittuttet i en årrekke har hatt en ledende rolle innen bekjempelse av tuberkulose, har denne sykdommen fått bred omtale i boken. Tuberkulin produsert ved instittuttet er i dag nesten enerådende på verdensmarkedet, og det produseres årlig mer enn 100 millioner BCG-doser til verdensmarkedet. Andre viktige infeksjonssykdommer som difteri, tetanus, kopper, kikhoste, munn og klovsyke, poliomyelitt og syfilis omtales separat i egne kapitler. Mer dagsaktuelle temaer som sykehusinfeksjoner, antibiotikaresistens og klinisk immunologi får også bred omtale i boken. I tillegg omtales Seruminstittuttets øvrige oppgaver som i dag omfatter epidemiologisk overvåkning, referansefunksjoner, spesialdiagnostikk samt utvikling og produksjon av vaksiner og plasmabaserte legemidler og produkter.

Selv om boken primært omhandler danske forhold er innholdet også svært relevant for norske forhold. Den epidemiologiske utviklingen for de fleste infeksjonssykdommer er nærmest identisk i begge landene. I tillegg har Seruminstittuttet i en årrekke vært leverandør av en rekke vaksiner og diagnostika til Norge.

Boken er letlest og rikt illustrert med over 200 fotografier og figurer. Den anbefales varmt til alle som er interessert i medisinsk historie og til dem som bedre vil forstå infeksjonssykdommens epidemiologi og dynamikk.

Hans Blystad

Smittskyddsinstituttet (SMI)
Solna
Sverige

Fin i frakkelommen

Øyri A, red

Medisinsk lommeordbok

3. utg. 193 s. Oslo: Det Norske Samlaget, 2002.
Pris NOK 238
ISBN 82-521-6087-5

Ulempen med de fleste ordbøker er at de er store. En lærebok kan man ta med seg i vesken, men en ordbok i tillegg blir for mye å bære på. Medisinsk lommeordbok løser plassproblemet. Formatet er godt,

boken måler ikke mer enn 16,5 × 12 cm. Du har plass til mer i frakkelommen enn bare denne.

Boken er ment for grupper i helsevesenet som trenger en mindre bok enn den store ordboken, slik som skoleelever, studenter og folk flest. For medisinstudenter vil nok boken være litt knapp som eneste ordbok, men den kan være en god hjelp i undervisningen.

Det er lett å finne frem, forbokstaven står på vanlig måte i grått i høyre, øvre hjørne. Nøkkel for forståelse og forkortelser finner man på innsiden av omslaget. Plassen er utnyttet til fulle, det er ingen blanke sider.

Medisinsk lommeordbok kom første gang ut i 1996, og denne tredje utgaven har med en del nye ord og oppdaterte Internett-adresser. Boken inneholder nå 6 000 av de viktigste oppslagsordene i Norsk medisinsk ordbok, som også er skrevet av samme forfatter. Audun Øyri (1926–2002) var spesialist i indremedisin og nefrologi. Norsk medisinsk ordbok kom ut første gang i 1988 og er fremdeles den mest omfattende medisinske ordboken i Norden.

En fordel med den nye utgaven er at tilsvarende engelske eller internasjonale uttrykk er føyd til etter de fleste oppslagsordene. Dette letter videre litteratursøk for dem som ikke er godt kjent med internasjonal medisinsk terminologi.

Bakerst finner man referanseverdier for mange laboratorieprøver. Dette vil nok studenter som ennå ikke kan normalverdiene på rams, sette pris på. Undertegnede er fremdeles student, og har tidligere hatt stor glede av forfatterens store ordbok på lesesalen. Den lille boken kommer nå til å være med overalt.

Marit Tveito

Universitetet i Oslo

Nyttig om epilepsi

Dam M, Gram L, red

Tæt på epilepsi

Hvad du bør vide om epilepsi. 3. utg.
København: Forlaget www.epilepsy.dk. Pris DKK 250
ISBN 87-90767-55-1

Boken er en dansk populærvitenskapelig fremstilling av epilepsi med alle viktige aspekter. Den omtaler epilepsiens historie, inndeling av anfallstyper og status epileptikus, som er særlig langvarige samt kompliserte anfall. Videre beskrives anfall hos nyfødte, sped- og småbarn, feberkramper, ungdoms-epilepsi og forskjellige årsaker til epilepsi.